

DENKEN IN KANSEN

DOORPAKKEN!

Verkiezingsprogramma 2026 – 2030

VOORWOORD DOOR TOON VAN STEEN

Aan mij de eer een woordje tot u te richten, en dat doe ik met veel trots. Trots omdat we deze verkiezingen voor het eerst op het stembiljet staan als lijst 1, de grootste partij van de Noordoostpolder. Daar zou een aantal oprichters supertrots op zijn geweest en dat dragen we met ons mee. Ook trots omdat ik voor de tweede keer lijsttrekker van deze partij mag zijn.

In 2022 hebben we met een sterke lijst een ferm verkiezingsprogramma een mooie sprong gemaakt van 4 naar 6 zetels, een geweldig resultaat! Wat we in ons programma de kiezer hadden beloofd is samen met onze kernwaarden leidend geweest tijdens de formatie. We wilden daadkrachtig zijn door te doen wat je zegt, en geen loze beloftes te

doen. Betrouwbaarheid was daarbij ook erg belangrijk. We zien dat de kiezer juist daar behoefte aan heeft. Dat moet je laten zien en doen.

We zijn doorgegaan met de 'Nieuwe Politiek' waar we de periodes daarvoor mee zijn begonnen. Dat betekent voor ons een coalitieakkoord op hoofdlijnen met veel ruimte, waardoor er voor alle partijen ruimte is mee te doen en de goede beslissingen te nemen voor onze polder. Zowel voor de coalitie als oppositie.

De afgelopen periode hebben we mooie resultaten behaald voor inwoners van de Noordoostpolder. Daar heb ik me als wethouder voor mogen inzetten en daar heeft ook de fractie hard aan gewerkt. De zondagsopenstelling heeft keuzevrijheid voor onze ondernemers gebracht en wordt gewaardeerd door het gros van onze inwoners. Welstand is teruggebracht naar hoofdlijnen en het landelijk gebied is welstandsvrij geworden. We hebben ervoor gezorgd dat de dorpen die geen windmolengelden kregen nu eenzelfde leefbaarheidsbijdrage krijgen om mooie dingen te doen voor het dorp. Ook het potje voor de Starterslening is aangevuld zoals we hadden beloofd, en de fractie heeft ervoor gezorgd dat dat uiteindelijk €3.000.000,- is geworden; tevens is de lening beter beschikbaar geworden voor onze eigen jongeren. De start met CPO-kavels is succesvol geweest en de eerste projecten zijn gerealiseerd en bewoond door onze jongeren die daar samen hun schouders onder hebben gezet. Er zijn ook onderwerpen die we helaas niet hebben kunnen realiseren, deze zult u dus terugvinden in ons nieuwe verkiezingsprogramma.

Voor de komende periode hebben we onze uitgangspunten opgenomen in ons verkiezingsprogramma voor 2026-2030: Politieke Unie, voor en door de Noordoostpolder. Een programma waarmee we willen doorpakken! We mogen ook deze periode weer nieuwe mensen welkom heten op onze lijst. Mensen die willen voortbouwen op basis van onze kernwaarden, die denken in kansen en sterk geworteld zijn in onze gemeenschap.

Samen met de collega's op de lijst ga ik me vol energie inzetten om onze polder een stukje mooier te maken voor onze inwoners en ondernemers.

Toon van Steen

Wethouder Politieke Unie, 2022 - 2026

INHOUDSOPGAVE

1.	Sterke samenleving en goede voorzieningen in de dorpen en Emmeloord	7
1.1	Leefbaarheid in de dorpen en Emmeloord	7
1.2	Behoud en versterking van MFA's en sportvoorzieningen	8
1.3	Vrijwilligers en verenigingen als fundament	8
	Onze ambities	9
2.	Leefbaarheid in een bruisende Noordoostpolder	10
2.1	Kunst en Cultuur en bibliotheek	10
2.2	Erfgoed bewaren én beleefbaar maken	11
2.3	Ruimte voor uitgaan, evenementen en initiatieven	12
	Onze ambities	13
3.	Wonen in een toekomstbestendige gemeente	14
3.1	1000 extra woningen	14
3.2	Betaalbaar en passend wonen voor alle generaties	15
3.3	Autonomie en vrijheid m.b.t. bouwen op erven en keuze in woonvormen	15
3.4	Bouwen aan een samenleving	16
3.5	Leegstandsheffing voor woningen	16
	Onze ambities	17
4.	Werk, ondernemerschap en bereikbaarheid	18
4.1	Sterke lokale economie	18
4.2	Ruimte voor ondernemerschap	18
4.3	Bereikbare polder met auto, fiets, bus en trein	19
4.4	Stoppen met de lobby voor de Lelylijn	19
4.5	Recreatie en toerisme als katalysator van de lokale economie	20
	Onze ambities	21

5.	Bodem, water en toekomst van het landelijk gebied	22
5.1	Vitaal en toekomstgericht landelijk gebied met aandacht voor bodemdaling	22
5.2	Waardering voor agrarische sector en voedselproductie	23
5.3	Ontwikkeling van agrarisch gebied	23
5.4	Bescherming van landschap en identiteit	23
5.5	Ruimte voor innovatie en kringlooplandbouw	24
	Onze ambities	25
6.	Gezonde en veilige leefomgeving	26
6.1	Gezonde, schone en groene leefomgeving	26
6.2	Veilig onderweg in Emmeloord en het buitengebied	27
6.3	Leegstandheffing voor bedrijfspanden	27
6.4	Afval en afschaffen recyclatarief	28
	Onze ambities	29
7.	Onderwijs en een kansrijke basis	30
7.1	Goed (inclusief) onderwijs als basis	31
7.2	Samen bouwen aan sterke Kindcentra	31
7.3	Onderwijs dat werkt voor de polder	31
	Onze ambities	32
8.	Zorg dichtbij	33
8.1	Toegankelijk zorgaanbod thuis of dichtbij	33
8.2	Gezond en actief leven	34
8.3	Gratis sport voor kinderen tot 16 jaar	34
8.4	Preventie, beweging en mentale gezondheid voor jeugd	35
8.5	Mantelzorg en informele netwerken versterken	35
	Onze ambities	36

9. Bestaanszekerheid voor iedereen	37
9.1 Bestaanszekerheid door werk	37
9.2 Armoedebestrijding en schuldenaanpak	38
Onze ambities	39
10. Een robuuste gemeente	40
10.1 Integraal Gebiedsgericht Werken	41
10.2 Een verantwoorde sluitende begroting	41
10.3 Kerntaken prioriteit en knaken voor taken vanuit het rijk	41
10.4 Heldere communicatie	42
10.5 Samenwerking in de regio	42
10.6 Budget voor de jongerenraad	43
Onze ambities	44
11. Veiligheid	45
11.1 Veiligheid op straat	45
11.2 Actieve aanpak van ondermijning	46
11.3 Terugdringen drugsgebruik in Noordoostpolder	46
11.4 De-escalatie	46
11.5 Cyberveiligheid	47
Onze ambities	48
12. Lokale energietransitie en duurzaamheid	49
12.1 Lokale energieopwekking	50
12.2 Inwonersinitiatief ondersteunen	50
Onze ambities	51
13. Asiel en migratie	52
13.1 AZC	53
13.2 Participatie en veiligheid	53
13.3 Huisvesting arbeidsmigranten	53
Onze ambities	54

1.

STERKE SAMENLEVING EN GOEDE VOORZIENINGEN IN DE DORPEN EN EMMELOORD

We hebben in de Noordoostpolder sinds het ontstaan sterke gemeenschappen. Die leefbaarheid is ons veel waard.

1.1 Leefbaarheid in de dorpen en Emmeloord

Wij zetten ons in voor goede voorzieningen in elk dorp en wijk. Activiteiten die bijdragen aan leefbaarheid krijgen volop ruimte. Dorpsbelangen, verenigingen en vrijwilligers worden actief ondersteund bij de organisatie, inclusief het beschikbaar stellen van materialen, stroompunten en een aansluiting op het riool. Daar waar het kan zetten we in op meerjarige vergunningen, dat verlaagt de drempel voor organisatoren.

Dorps- en buurthuizen zetten we nadrukkelijk in als laagdrempelige ontmoetingsplekken, waar welzijnsorganisaties inwoners kunnen ondersteunen en evt. vroegtijdige signalering doen. Ook versterken we de digitale tools zoals 'digitale dorpspleinen'.

Om de wijken van Emmeloord een impuls te geven brengen we de wijkverenigingen meer in positie. We stellen jaarlijks budget beschikbaar van €5.000,- voor initiatieven

die de leefbaarheid verbeteren, vergelijkbaar met de €10.000,- voor dorpen afgelopen periode. Zo stimuleren we ideeën van onderop, dicht bij de inwoners zelf.

De Groenbrigades in dorpen zijn ongelooflijk belangrijk en ondersteunen we met middelen en geven we ruimte voor initiatief. Het onderhoudsniveau van de bossen en parken moet omhoog. Daarom stellen we een boswachter aan die verantwoordelijk is voor het onderhoud, zoals de aanpak van overwoekerd groen. Samen met inwoners stimuleert een boswachter activiteiten in het groen om natuur beleefbaar te maken.

1.2 Behoud en versterking van MFA's en sportvoorzieningen

In ieder dorp en iedere wijk hoort een centrale plek voor ontmoeting. We willen in elk dorp een toekomstbestendig MFA: Multifunctionele accommodatie, waar ontmoeten, sporten, bewegen en activiteiten logisch samenkomen. Onze financiële reserves zetten we gericht in om het voorzieningenniveau te versterken door te investeren in sterke dorps- en buurthuizen.

Inclusieve beweegpleinen en speeltuinen benutten we door optimale samenwerking met scholen, verenigingen en de MFA's. Zo versterken we de sociale samenhang, stimuleren we beweging en blijft elk dorp en wijk aantrekkelijk en leefbare plek voor jong en oud.

1.3 Vrijwilligers en verenigingen als fundament

De Noordoostpolder heeft een sterk verenigingsleven met veel vrijwilligers. Door samen de schouders eronder te zetten, zorgt dat voor verbinding en creëren de vrijwilligers een samenhang die op geen enkele andere manier tot stand komt.

Daarom ondersteunen we verenigingen via het IGW, zodat besturen zich kunnen richten op hun kerntaken in plaats van op onnodige bureaucratie. Dat vraagt een flexibele gemeente die het écht samen wil doen. Ambtenaren passen hun agenda aan op die van vrijwilligers, vergunning- en subsidieaanvragen worden actief begeleid door een evenementencoördinator. Als er professionele ondersteuning nodig is, gaat dit in goed overleg met de vrijwilligers zelf. Zij weten immers wat er speelt.

Voor jongerenverenigingen zetten we een extra stap. We benaderen deze verenigingen actief en bieden waar nodig financiële en praktische hulp.

Onze ambities

- ▶ Mogelijkheid tot meerjarige vergunningen van evenementen.
- ▶ In elk dorp een toekomstbestendige MFA als centrale plek voor ontmoeting, sport en activiteiten.
- ▶ Jaarlijks €5.000,- budget voor elke wijkvereniging in Emmeloord om initiatieven van inwoners direct te versterken.
- ▶ Vrijwilligers en verenigingen ontzorgen door minder bureaucratie en actieve gemeentelijke hulp via de evenementencoördinator.
- ▶ Extra steun voor jongerenverenigingen als toekomst van onze polder.
- ▶ Investeren in groen en natuurbeleving, met een boswachter in Emmeloord en de dorpen voor onderhoud en herstel van groen.
- ▶ De Groenbrigades ondersteunen met middelen en keuzevrijheid.
- ▶ Toegankelijke beweegplekken en speeltuinen in de buitenruimte die bijdragen aan vitaliteit en sociale samenhang.
- ▶ Aanstellen van een evenementencoördinator voor vergunningstrajecten.

2.

LEEFBAARHEID IN EEN BRUISENDE NOORDOOSTPOLDER

De Polder bruist, jaarrond is er van alles te doen voor jong en oud. Daar waar evenementen verdwijnen, staan nieuwe initiatiefnemers op. Natuurlijk zijn wij bezorgd over het verdwijnen van belangrijke evenementen of organisaties, toch zien we dat er voldoende veerkracht is om iets nieuws neer te zetten. Vanuit de gemeente is het belangrijk dat er ondersteuning is voor dergelijke initiatieven vanuit de inwoners.

2.1 Kunst en Cultuur en bibliotheek

Kunst, cultuur en erfgoed verrijken het leven. Ze dragen bij aan de ontplooiing, betrokkenheid, identiteit en welbevinden. We willen daarom dat onze culturele sector meer een rol gaat spelen binnen het Sociaal Domein om het welzijn van inwoners te verbeteren en eenzaamheid tegen te gaan. Bovendien draagt de cultuursector bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

We moeten inzetten op een sterkere rol van de gemeente, ondersteunen van amateurbeoefening naar professionele makers. Instellingen en verenigingen die zich richten op kunst en cultuur moeten elkaar versterken, het Cultuurbedrijf heeft samen met de gemeente een faciliterende rol door kennis te delen, onderdak te bieden en te wijzen op regelingen. Initiatieven voor vernieuwende culturele evenementen moeten in de eerste fase ondersteund worden door de gemeente maar moeten hun bestaansrecht daarna zelf waarmaken. Wij zijn ook voor het creëren en ruimte bieden van culturele broedplaatsen. Het zorgt voor kruisbestuiving, inspiratie en een leeromgeving. De Klos is hier een goed voorbeeld van.

Het theater en Muzisch Centrum is aan vernieuwing toe. Een theater hoort in het centrum. De nabijheid van horeca is onmisbaar voor een compleet cultureel avondje uit. Wij zien de meerwaarde van het Cultuurbedrijf en bibliotheek onder één dak, we zijn bereid hierin te investeren. We zien alternatieve mogelijkheden op de locaties die vrijkomen bij de ontwikkeling van de VO Campus. Zo ontstaat ruimte voor een toekomstbestendige invulling van cultuur en educatie, op loopafstand van het centrum.

Wij vinden het als lokale partij heel belangrijk om eigen talent een podium te geven. Het is aan het Cultuurbedrijf om binnen de programmering ruimte te geven aan initiatieven uit onze gemeente en te zorgen voor een divers cultureel aanbod voor alle doelgroepen.

De bibliotheek is een belangrijke ontmoetingsplek en informatiepunt van de gemeente. De bibliotheek organiseert volop activiteiten om het leesplezier te vergroten, van jong en oud. Dat vinden wij belangrijk.

2.2 Erfgoed bewaren én beleefbaar maken

Erfgoed vertelt het bijzondere verhaal van de Noordoostpolder en daarmee van ons allemaal. Het vormt een belangrijk onderdeel van onze identiteit. Erfgoed gaat verder dan alleen monumenten en gebouwen, ook het landschap en de inrichting van de omgeving horen erbij. Natuurlijk vormen ook de verhalen over de ontstaansgeschiedenis en onze gemeenschap een belangrijk onderdeel van erfgoed. Om dit verhaal zichtbaar en beleefbaar te maken, willen we in Emmeloord een centrale plek waar onze geschiedenis wordt verteld. Wat ons betreft past die plek uitstekend in de Poldertoren en vanuit daar verwijzen we bezoekers door naar plekken als Werelderfgoed Schokland, Nagele, het Waterloopbos en oud-Kraggenburg. Zo verbinden we onze culturele hoogtenpunten en geven we het verhaal van de polder meer samenhang en zichtbaarheid. We willen jongeren actief betrekken bij erfgoed en onze lokale geschiedenis.

De ontwikkeling van de Noordoostpolder moet doorgaan, maar wel met respect voor het verleden. Juist onze geschiedenis biedt kwaliteit en richting voor nieuwe ontwikkelingen. Daarom vinden we dat er middelen beschikbaar moeten zijn voor het onderhouden van gemeentelijke monumenten en het behoud van historische gebouwen. Initiatieven die de poldergeschiedenis of lokale cultuur zichtbaar maken, kunnen op onze steun rekenen.

2.3 Ruimte voor uitgaan, evenementen en initiatieven

De nachthoreca in de Noordoostpolder is de afgelopen jaren vrijwel verdwenen. Dat is een groot gemis, vooral voor de jeugd. Het centrum van Emmeloord moet weer gaan bruisen. Wij willen ruimte voor (nacht)horeca, ontmoetings- en verblijfsplekken met aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en sociale samenhang. Niet alleen op het horecaplein, maar ook in de Lange Nering en op andere plekken in het centrum of in de wijkcentra en dorpen. Zolang er geen échte nachthoreca in Emmeloord is gaan we voorzien in een nachtbus verbinding met Zwolle.

De Noordoostpolder barst van de initiatieven. Evenementen en festivals zijn belangrijk voor de leefbaarheid en verdienen ondersteuning vanuit de gemeente, denk aan het beschikbaar stellen van materiaal. De gemeente kan actief organisatoren verbinden om middelen en kosten te delen. Dit wordt gedaan door één duidelijk aanspreekpunt: een evenementencoördinator. Deze coördinator is vraagbaak voor alle evenementenorganisaties groot en klein met betrekking tot aanvragen van vergunningen, facilitering, subsidies etc. Wij steunen initiatief en voegen géén bovenwettelijke regels toe. Daar waar het kan laten we regels weg. Kleine evenementen hoeven enkel een melding te doen.

J19nu heeft als vereniging een lange geschiedenis in de Noordoostpolder, vóór en dóór jongeren. Samen organiseren zij grote schuurfeesten en kleinere activiteiten, het hele jaar door, volledig op basis van vrijwillige inzet. Met een club van bijna 2000 jonge leden leveren zij een enorme bijdrage aan de leefbaarheid in de polder. Maar misschien nog wel belangrijker, zij dragen samen verantwoordelijkheid, leren besturen en zorgen voor verbinding. Een unieke vereniging, volledig gedragen door (jonge) vrijwilligers die wij een structurele subsidie willen geven én helpen bij het versterken, zodat zij ook in de toekomst een centrale rol kunnen blijven spelen in het sociale en culturele leven van de gemeente.

Onze ambities

- ▶ Kunst, cultuur en erfgoed actief inzetten om welzijn te versterken en eenzaamheid tegen te gaan.
- ▶ Een sterk cultureel fundament bouwen: van amateurkunst tot professionele makers, met ruimte voor broedplaatsen zoals De Klos.
- ▶ Investeren in een gezamenlijke locatie voor Cultuurbedrijf en bibliotheek, als toekomstbestendige culturele voorziening.
- ▶ De bibliotheek blijvend ondersteunen als laagdrempelig informatiepunt en bevorderen van leesplezier en taalvaardigheid.
- ▶ Erfgoed beter zichtbaar en beleefbaar maken met de Poldertoren als centrale plek voor ons verhaal én doorverwijspunt.
- ▶ Middelen beschikbaar houden voor behoud en onderhoud van gemeentelijke monumenten en historische gebouwen.
- ▶ Ruimte voor (nacht)horeca en ontmoetingsplekken zodat het centrum van Emmeloord weer gaat bruisen.
- ▶ Zolang er nog geen nachthoreca is een nachtbus naar Zwolle.
- ▶ Een sterkere evenementensector met één gemeentelijke evenementencoördinator als vast aanspreekpunt en ondersteuner.
- ▶ Structurele steun aan jongerenvereniging J19nu vanwege hun unieke maatschappelijke rol en grote bijdrage aan leefbaarheid.

2.

3.

WONEN IN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE GEMEENTE

Het moet voor inwoners van de Noordoostpolder mogelijk zijn om een woning te vinden die betaalbaar is. Vooral op korte termijn ligt er een uitdaging om te voldoen aan de vraag die er is.

3.1 1.000 extra woningen

Ook de Noordoostpolder staat voor een grote woningbouwopgave. Alleen al voor onze autonome groei moeten tot 2050 meer dan 2.000 woningen worden bijgebouwd. Het tekort moet snel worden ingelopen en vlakt in de jaren daarna af. Daarom willen we dat de komende 4 jaar 1.000 extra woningen bouwen. Hierbij moet voldoende aandacht zijn voor verschillende woningtypen voor alle doelgroepen, in het bijzonder voor onze starters en senioren.

We willen dat er extra aandacht is voor betaalbare kleine woonvormen om voor onze jongeren die thuis wonen een kans op een start in hun wooncarrière te bieden. Hiervoor is er nu geen aanbod behalve sociale huur. Ook voor senioren moet er extra aandacht zijn voor betaalbare woningen. Doorstroming wordt vaak beperkt door stijgende woonlasten bij een stap van een gezinswoning naar een seniorenwoning. Dit geldt ook

voor sociale huur. De nieuwbouwplannen willen we zo flexibel mogelijk vormgeven. Hierdoor is er altijd ruimte voor nieuwe initiatieven en geven we ruimte voor eigen initiatief, vrijheid en autonomie. Wat ons betreft mag daarbij minder aandacht zijn voor ruimtelijke kwaliteit, kwaliteit van leven staat bovenaan. Ook onze erven bieden alle woningzoekenden een kans. Nieuwe woonvormen willen we hier toestaan en daarbij vrijheid geven dat in te vullen naar wens, zolang er een geschikte singel omheen staat. Nieuw ervenbeleid moet aangeven wat daarin de mogelijkheden zijn, wat ons betreft is 10 wooneenheden op een erf mogelijk.

3.2 Betaalbaar en passend wonen voor alle generaties

We staan voor een grote opgave om voldoende woningen te bouwen, maar een fijne woonomgeving gaat verder dan alleen het bouwen van huizen. Voor de Politieke Unie zijn voldoende, betaalbare en passende woningen dé basis om de Noordoostpolder aantrekkelijk te houden voor jong en oud. Mercatus is aan zet om aan deze opgave te voldoen voor minimaal 30% sociale huur. We werken aan minimaal 70% betaalbare woningen. Dit moet vertaald worden in een aanbod dat past bij de behoeften van alle doelgroepen zoals starters, senioren en inwoners met een zorgvraag.

De afgelopen jaren is er al veel gebouwd, maar starters en jongeren ondervinden steeds meer moeilijkheden om een eigen woning te bemachtigen, zowel in koop als huur. We zijn een aantrekkelijk vestigingsgebied voor nieuwkomers. De programmering houdt daar rekening mee, én bij verdringing is er voorrang voor eigen inwoners. Om jongeren een steuntje in de rug te geven vullen we de starterslening aan met 5 miljoen.

We leggen de focus op groei van de (kleinere) dorpen, waarbij oog moet zijn voor behoud van identiteit van het dorp het voorzieningenniveau. De meerderheid van de nieuwe woningen wordt gerealiseerd in de dorpen en de overige in Emmeloord.

3.3 Autonomie en vrijheid m.b.t. bouwen op erven en keuze in woonvormen

Binnen de singels op een erf moet er veel mogelijk zijn. Afgelopen periode heeft de Politieke Unie er werk van gemaakt om welstand in het buitengebied af te schaffen. De autonomie om zelf te kiezen wat je op je erf bouwt en wat voor woonvorm staat voor de PU voorop.

3.4 Bouwen aan een samenleving

Een fijne woonomgeving creëren gaat verder dan alleen het bouwen van huizen. Nieuwe woonwijken richten we in met voldoende groen, ruimte voor beweging en aandacht voor leefkwaliteit, altijd met een realistische afweging tussen wensen en betaalbaarheid.

We hebben aandacht voor een goede ontsluiting van nieuwe wijken. Een bottleneck zoals bijvoorbeeld de verkeerssituatie rond de brug van Marknesse wil je voorkomen en wegen we mee in de planvorming van nieuwe wijken. Tegelijk zorgen we ervoor dat er in (toekomstige) plannen voldoende ruimte blijft voor maatschappelijke functies. Veel studenten vertrekken voor hun studie uit de Noordoostpolder. Na hun opleiding moet het aantrekkelijk zijn om terug te keren. Daarom investeren we niet alleen in voldoende betaalbare woningen, maar ook in de voorzieningen die passen bij jonge gezinnen, zoals beschikbare kinderopvang, onderwijs, recreatie en ontmoetingsplekken.

Bij groei van dorpen en wijken bewaken we deze gemeenschapszin. In nauw overleg met dorpsbelangen, wijkverenigingen en inwoners houden we zicht op wat groei betekent voor scholen, sportvoorzieningen, parkeerruimte, groen, ontmoetingsplekken en de leefbaarheid als geheel. Zo voorkomen we 'groeipijn' en zorgen we dat uitbreiding past bij het karakter van de gemeenschap.

3.5 Leegstandsheffing voor woningen

We voeren een leegstandheffing in voor woningen die langer dan een jaar leeg staan. Zo verhoogt de op woningeigenaren om leegstand te voorkomen.

Onze ambities

- ▶ We bouwen 1000 woningen waarvan 70% betaalbare koop- en huurwoningen
- ▶ Streven om voorrang te geven voor eigen inwoners.
- ▶ Mercatus breidt het aantal huurwoningen significant uit. In ieder dorp komt ruimte voor een mix van huur en koop, ook in de vorm van appartementencomplexen.
- ▶ We vullen de Starterslening aan met 5 miljoen euro, zo geven we jongeren die een woning willen kopen een steun in de rug.
- ▶ We voeren een leegstandheffing in op woningen die langer dan een jaar leeg staan.
- ▶ Inwoners krijgen de mogelijkheid zelf te ontwikkelen zonder projectontwikkelaar (CPO).
- ▶ In ieder nieuwbouwproject zijn CPO-kavels beschikbaar.
- ▶ Bijzondere woonmilieus: experimenten zoals grachtenpanden, woonboten, hoogbouw, Tiny Houses, compacte starterswoningen, samenwoonprojecten voor jongeren met ouderen etc. maken wij mogelijk.
- ▶ Groot-naar-beter regeling opzetten: De Van Groot naar Beter-regeling geeft huurders in een te grote sociale huurwoning voorrang op een kleinere, passende woning, om zo de doorstroming te bevorderen. Hierbij geven we een verhuisvergoeding.
- ▶ Klimaatadaptatie vraagt om een praktische benadering zonder toenemende kosten of regeldruk. Dit betekent dat je een straat pas bij herinrichting gaat vergroenen waar het kan, met bomen op warme plekken en slimme opvang voor regenwater in nieuwe wijken.
- ▶ Bij nieuwbouwplannen in de dorpen ontwikkelen we per hele kavel. Zo kunnen we beter werken aan een goede leefomgeving, een goede aansluiting en ontsluiting en landschappelijke inpassing.
- ▶ We geven ruimte aan autonomie en creatieve oplossingen voor nieuwbouwplannen en nieuwe woonvormen, zoals bijv. Het optoppen, het splitsen van woningen en meerdere woningen op een erf. Zo kunnen inwoners bouwen wat zij willen en naar behoefte.

3.

4.

WERK, ONDERNEMERSCHAP EN BEREIKBAARHEID

De Noordoostpolder heeft een sterke agrarische basis, maar zeker ook in techniek, logistiek, toerisme en dienstverlening. Wij zien een gezonde lokale economie als de motor van een leefbare polder. Ondernemers zorgen voor banen, innovatie en voorzieningen. De gemeente schept daarvoor de juiste randvoorwaarden. In de vorige periode stond de zondagsopenstelling hoog op onze wensenlijst en dat is gelukt. Een aanwinst die moet blijven, het geeft de ondernemer autonomie. We geven hiermee de ondernemer de vrijheid te bepalen wanneer ze open zijn.

4.1 Sterke lokale economie

Lokale ondernemers voelen zich betrokken bij hun omgeving en dragen daar veel aan bij. Wij gaan voor een gemeente die naast ondernemers staat: duidelijk, snel en gericht op samenwerking zonder onnodige vertraging of bureaucratie. Zo zorgen we dat bedrijven zich hier graag vestigen, doorgroeien en dat jongeren perspectief hebben op werk in de eigen regio. Bij aanbestedingen en projecten geven we voorrang aan lokale bedrijven en werknemers, minimaal 50%. (Binnen de kaders van een aanbesteding.)

4.2 Ruimte voor ondernemerschap

We geven ruimte aan ondernemen. Daarom richten we bedrijventerreinen in overleg met de ondernemers in, bereiden we uit waar nodig en stimuleren we herontwikkeling. In ieder dorp moet ruimte zijn voor groei. Ook vrijkomende erven bieden kansen voor startende ondernemers zodat nieuwe bedrijvigheid kan ontstaan op plekken die daarbij passen. De ligging van het bedrijventerrein bij Bant aan de A6 is gunstig en willen we daarom beter benutten, door Bant een bovenlokale functie te geven. Dit betekent dat Bant meer en sneller kan groeien.

We trekken nieuwe bedrijven aan die onze lokale economie versterken en een aanvulling vormen op de werkgelegenheid. Grote distributiecentra, de bekende blokkendozen, passen niet in het landschap en zijn voor ons geen optie. Wel willen we ruimte geven aan horeca in het stadshart en de wijkcentra, inclusief ruimere openingstijden en mogelijkheden voor nachthoreca. Horeca in de Lange Nering en een koffietentje in bijv. Emmelhage zijn dan mogelijk.

Daarnaast zetten we in op een sterke samenwerking tussen gemeente, scholen en bedrijven, zodat er voldoende stageplekken, leerbanen en toekomstperspectief zijn voor jongeren in de regio.

4.3 Bereikbare polder met auto, fiets, bus en trein

We zetten ons in voor een goede busverbinding met Zwolle, zodat scholieren die dagelijks reizen op een betrouwbare manier op school komen. Daarnaast blijven we werken aan een sterke bereikbaarheid van onze gemeente, omdat dit essentieel is voor zowel leefbaarheid als economische ontwikkeling. We zorgen dat de afritten van de A6 op orde zijn, en blijven lobbyen voor het vierbaansweg N50 tussen Ramspol en Zwolle.

Om de verkeersveiligheid in de dorpen te vergroten nemen we de doorgaande wegen in dorpen over van de provincie, zodat we deze wegen zelf kunnen inrichten op een manier die past bij het gebruik en de omgeving. De provincie blijft verantwoordelijk voor goede en aanvullende ringwegen. De rondweg van Marknesse en de rondweg Ens moeten met spoed worden gerealiseerd.

Daar waar verkeersveiligheid onder druk staat, door bedrijven die in een kern niet goed meer passen voert de gemeente actief beleid voor herplaatsing naar geschikte locaties (bijv. industrieterreinen). Wij denken bijvoorbeeld aan een grote bakkerij in het centrum. Kunnen we die verleiden tot herplaatsing en daar plek maken voor woningbouw.

4.4 Stoppen met de lobby voor de Lelylijn

We geven jaarlijks €200.000 uit aan de lobby voor de Lelylijn. Terwijl er in Den Haag steeds minder animo is. De Lelylijn staan niet eens genoemd in het coalitieakkoord. We zijn voorstander van een treinverbinding en blijven de landelijke ontwikkelingen volgen. Tegelijk geven wij prioriteit aan het huidige OV, de bereikbaarheid en mobiliteit in de NOP en willen we pionieren in gemeentelijk autonoom busvervoer tussen de dorpen. Onze polder leent zich uitstekend om voorop te lopen in deze ontwikkeling vanwege haar ruime opzet en de aanwezigheid van het testcentrum MITC.

Als de Lelylijn er komt hebben we de volgende randvoorwaarden:

1. Een volwaardig station aan de oostkant van ons centrum en dichtbij voorzieningen;
2. Een treinverbinding die frequent en structureel stopt in onze gemeente;
3. Ruimtelijke gevolgen (zoals woningdruk en stikstof) mogen niet ten koste gaan van ons landschap en leefbaarheid;

4.5 Recreatie en toerisme als katalysator van de lokale economie

Recreatieontwikkeling heeft een positief effect op inwoners én het is een motor voor de lokale economie. Goede recreatiemogelijkheden versterken de sociale samenhang, trekken bezoekers aan en maken de Noordoostpolder aantrekkelijk als plek om te wonen, ondernemen en ontspannen.

We bieden ruimte aan recreatieve ontwikkelingen die passen bij onze polder. We denken dan aan kleinschalige verblijfsrecreatie, initiatieven op boerenerven, streekproducten en agri recreatie. Deze initiatieven dragen bij aan werkgelegenheid, toerisme en een aantrekkelijk buitengebied, mét respect voor het landschap. Ook voor grotere recreatieve ontwikkelingen is ruimte. We willen de Noordoostpolder stevig positioneren met een gezamenlijke promotiestrategie voor de Noordoostpolder als recreatieve bestemming, met aandacht voor natuur, landschap en onze unieke polderstructuur.

Water biedt volop kansen. We stimuleren waterrecreatie voor bijvoorbeeld zwemmen, suppen, kanoën of vissen. We betrekken de Casteleynsplas bij de Wellerwaard voor bijvoorbeeld een waterskibaan en creëren meer mogelijkheden zoals kleine instapsteigers, zwemzones of pierenbadjes bij bestaande strandjes. Schokkerhaven is een mooie plek waar we nieuwe mogelijkheden zien als recreatieve voorziening. Door hier een impuls te geven aan recreatie kunnen we ook aan de zuidkant van de polder dagrecreatie naar een hoger niveau tillen.

Natuurbeleving is een groot goed en moet voor iedereen toegankelijk zijn. Hierbij hoort geen betaalmuur. Partijen die daar toch voor kiezen, zoals natuurmonumenten, verliezen de kans op subsidies.

Onze ambities

- ▶ Minimaal 50% van de opdrachten wordt lokaal aanbesteed.
- ▶ Horeca in de Lange Nering en een Koffientje in bijv. Emmelhage moeten mogelijk zijn.
- ▶ Rondweg Marknesse en Ens moeten er met spoed komen.
- ▶ Stoppen met lobby voor de Lelylijn.
- ▶ Autonoom busvervoer door een gemeentelijk vervoersbedrijf.
- ▶ Meer waterrecreatie mogelijk maken en betrekken de Casteleynsplas bij de Wellerwaard.
- ▶ In de Casteleynsplas is ruimte voor een waterskibaan.

4.

5.

BODEM, WATER EN TOEKOMST VAN HET LANDELIJK GEBIED

Het landelijk gebied is ons veel waard. De sterke agrarische basis verdient de aandacht en ruimte voor bedrijfsontwikkeling. Door onze centrale ligging in het land komen er ruimtevragen vanuit andere overheden. Wij zetten als lokale partij onze inwoners en ondernemers voorop in die vraagstukken.

5.1 Vitaal en toekomstgericht landelijk gebied met aandacht voor bodemdaling

Bodemdaling is een uitdaging, (agrarische) ondernemers ondervinden daar nu al problemen van. In de toekomst zal de uitdaging alleen maar groter worden, niet alleen voor de landbouw maar ook voor het verdere waterbeheer in ons gebied. Dit kan effect krijgen op het gebruik van de ruimte in de polder. Om zo goed mogelijk met de uitdagingen om te gaan is maatwerk nodig. Dat vergt een goede samenwerking tussen grondgebruikers, grondeigenaren, gemeente, provincie, het waterschap en het Rijk. De gemeente moet een actieve rol pakken in het vertegenwoordigen van de belangen van onze inwoners en bedrijven bij de bestuurlijke overleggen met provincie en

waterschap. Wij zijn voor pilots en nieuwe initiatieven, mits gedragen door de betrokken grondgebruikers. Technische oplossingen gaan vóór afwaardering. We zijn tegen functie aanpassingen van grond, tenzij er echt niks anders meer mogelijk is.

5.2 Waardering voor agrarische sector en voedselproductie

We willen geen grootschalige bos- of natuurontwikkeling op vruchtbare landbouwgrond, deze kavels zijn voor agrarisch gebruik. We houden ons aan landelijke regelgeving op het gebied van spuitvrije zones maar leggen geen aanvullende eisen op, zoals bredere zones of teeltverboden.

5.3 Ontwikkeling van agrarisch gebied

De Politieke Unie kiest voor een nuchtere en flexibele benadering van ruimtelijke ordening. In een gemeente als de Noordoostpolder, met een sterke agrarische basis, moet het ruimtelijk beleid aansluiten op de praktijk en niet onnodig beperken. We benutten de ruimte optimaal, met oog voor landschappelijke kwaliteit, toegevoegde waarde en agrarisch ondernemerschap.

We willen dat ondernemers hun erf functioneel kunnen uitbreiden, bijvoorbeeld door schuren uit te bouwen of de erfopzet aan te passen. Daarbij kan een kleiner bouwblok en een singelbreedte van acht meter volstaan. De erfsingels zorgen voor uniformiteit in het landschap waardoor er binnen de singels meer mogelijk is. De gemeente toont flexibiliteit, zodat bedrijven ook opzij kunnen bouwen wanneer dat beter past bij hun bedrijfsvoering.

We willen geen uitbreiding in de glastuinbouw. We behouden de huidige ruimte zodat groei van de zittende bedrijven mogelijk blijft. Daarover blijven we in gesprek. Binnen deze ruimte stimuleren we intensief ruimtegebruik en maatwerkoplossingen.

5.4 Bescherming van landschap en identiteit

We zijn ons bewust van de geografische ligging van de Noordoostpolder, de centrale ligging in Nederland zorgt voor kansen maar geeft ook uitdagingen. Wanneer het gaat om de infrastructuur voor elektriciteit in Nederland staan er grote projecten op stapel. Dit heeft impact het op landschap en leefomgeving. We zetten ons maximaal in om dit

regionale belang zwaar te laten wegen in de besluitvorming bij hogere overheden. We zetten maximaal in op compensatie als de 380 KV hoogspanningsleiding in ons gebied komt.

Ook bij andere grootschalige (overheid)plannen houden we oog voor de verhouding en impact die het heeft op het landschap en de identiteit van polderbewoners. We hoeven ons hierbij niets aan te trekken van landelijke partijlijnen. Dit betekent dat we kiezen voor NETL in plaats van een claim van de provincie ten behoeve het NLR.

We maken afspraken met Rijksvastgoedbedrijf over de ruil van landbouwgrond. Hierdoor hoeft de gemeente zich minder te mengen in de grondmarkt en voorkomen we een prijsopdrijvend effect. We zorgen dat de verloederende erven van het RVB worden opgeknapt of verkocht. Hiervoor gaan we de leegstandheffing gebruiken.

5.5 Ruimte voor innovatie en kringlooplandbouw

We geven onze agrarisch ondernemers ruim baan om te innoveren. Bijvoorbeeld door vergunningverlening voor innovatieve energieoplossingen makkelijker te maken. We staan open voor pilots, en ondersteunen deze ook richting andere overheden.

Voor de plaatsing van accu's stellen we geen regels wat betreft de locatie, desnoeds kan dit bijvoorbeeld vóór de rooilijn. De opwek van waterstof door middel van eigen elektriciteit wordt toegestaan, eventueel in combinatie met een boerderijwindmolen om de benodigde stroom te leveren.

Onze ambities

- ▶ We nemen een actieve rol in bestuurlijke overleggen met waterschap en provincie op het gebied van bodemdaling.
- ▶ Technische oplossingen verdienen de voorkeur bij de bodemdaling.
- ▶ We zijn tegen functie aanpassingen van agrarische gronden, tenzij er echt geen andere haalbare opties meer zijn.
- ▶ Geen extra regelgeving op het gebied van spuitzones en teeltverboden naast de landelijke regelgeving.
- ▶ Flexibele houding ten opzichte van erf indeling en maatverhoudingen in het buitengebied.
- ▶ We gaan voor het belang van onze inwoners wanneer ze te maken krijgen met projecten in een groter (algemeen) belang.
- ▶ We ondersteunen pilots en innovatieve oplossingen om kringlopen kort te houden.

5.

6.

GEZONDE EN VEILIGE LEEFOMGEVING

Een mooie en goed onderhouden leefomgeving draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van onze inwoners. Dat is een basistaak van de gemeente. Wij vinden dat de gemeente dan ook verantwoordelijkheid heeft om te zorgen voor een fatsoenlijk niveau van inrichting en onderhoud van straten, wegen, groen, parken en openbare plekken. En dat betekent: beter dan nu.

6.1 Gezonde, schone en groene leefomgeving

Schone lucht, voldoende groen en veilige wandel- en fietsroutes stimuleren beweging, ontmoeting en een gezonde leefstijl. De gemeente zorgt dat wegen, trottoirs, groen en openbare ruimtes goed onderhouden zijn. Wij vinden het belangrijk dat meldingen van inwoners serieus worden genomen, én binnen twee weken opgepakt. Onkruid moet regelmatig verwijderd worden, zeker bij straatmeubilair en rotondes. Ook aan de buitenwegen moet er regelmatig onderhoud plaats vinden.

Inwoners weten zelf heel goed hoe het beter kan. Daarom onderzoeken we of we het mogelijk kunnen maken om groenprojecten te adopteren. Hier hoort dan ook budget bij.

We hebben een aantal ecologisch bermen. We vinden het belangrijk om in overleg met de omgeving te bepalen hoe de ecologische bermen onderhouden worden. Denk hierbij aan minder maaien (behalve bij de kruisingen), beheer van onkruid en biodiversiteit toevoegen met bloemen. Verder willen we actief onderhoud en beheer van bossen, herstel van overwoekerde gebieden, bestrijding van invasieve planten zoals Jacobs Kruiskruid, reuze berenklaauw en distels, opvullen van gaten in boombeplanting langs buitenwegen en singels, regelmatige maaibeurt van bermen voor veiligheid en netheid.

6.2 Veilig onderweg in Emmeloord en het buitengebied

Emmeloord is in ontwikkeling en met de komst van de VO-campus, cultuurhuisvesting en woningbouw neemt de druk op het verkeer alleen maar toe. Daarom pleiten wij voor een voor integraal verkeersplan. Daarbij pakken we de Espelerlaan aan en zorgen we voor een veilige oversteek. Wij vinden dat het centrum goed bereikbaar moet blijven, ook met de auto. Daar hoort ook voldoende, gratis parkeerruimte bij en een helder parkeerplan voor de toekomst.

Door verkeersstromen, zoals fietsers en auto's, beter van elkaar te scheiden vergroten we de veiligheid en doorstroming. Daarbij hebben we extra aandacht voor fietsverbindingen naar scholen, recreatie- en werklocaties. Ook maken we rotondes veiliger door fietsers in één richting te laten rijden.

We investeren in veilige en toekomstbestendige buitenwegen die passen bij het huidige én toekomstige gebruik. De gemeentelijke buitenwegen blijven minimaal 60 kilometer per uur, waarbij we gericht inzetten op het verbeteren van wegen, fietspaden en bruggen. Er moet een veilige fietsverbinding komen tussen Bant en de Wellerwaard.

6.3 Leegstandheffing voor bedrijfspanden

Eigenaren van leegstaande bedrijfspanden moeten een heffing betalen bij leegstand langer dan een jaar. Specifiek voor beeldbepalende panden gebruiken we deze heffing om verloedering tegen te gaan. Het horecapand op de Deel, het Groene Kruisgebouw in Luttelgeest of de oude snackbar in Emmeloord West zijn hier voorbeelden van.

6.4 Afval en afschaffen recycletarief

Onze inwoners scheiden hun afval al jarenlang goed en verdienen een dienstverlening die daarbij aansluit. In het huidige tarief betaal je extra voor elke leging van de grijze bak. Daar willen we vanaf. De dienstverlening moet beter en goedkoper en dumping voorkomen. Het afvalscheidingsstation maken we gratis toegankelijk voor eigen inwoners.

De milieustraat maken we toegankelijk voor ondernemers met afvalstromen die geld opleveren. Dit geld kunnen we dan gebruiken om onze inwoners daarmee een korting te geven op de afvalstoffenheffing.

We hanteren het solidariteitsprincipe: de overheid richt zich op de verpakkende industrie en niet op de gebruiker. De vervuiler betaalt. We verbeteren de dienstverlening rond afvalinzameling.

Onze ambities

- ▶ Hoger onderhoudsniveau dan nu van straten, wegen, groen, bermen en openbare ruimte
- ▶ Meldingen van inwoners blijven we snel oppakken.
- ▶ Biodiversiteit en ecologisch beheer in samenspraak met aanwonenden, minder maaien waar mogelijk en herstel van overwoekerde gebieden.
- ▶ Inwoners actief betrekken via adoptiegroen inclusief middelen.
- ▶ Invasieve soorten aanpakken zoals Jacobs Kruiskruid, Japanse duizendknoop en berenklauw.
- ▶ Herstel van boombeplanting langs wegen.
- ▶ Integraal verkeersplan voor Emmeloord met veilige oversteken, betere doorstroming en gratis parkeren blijft.
- ▶ Veilige fietsroutes naar scholen, recreatie en werk en realiseren van Bant–Wellerwaard fietsverbinding.
- ▶ Toekomstbestendige buitenwegen die veilig blijven bij groeiend (landbouw)verkeer, met minimaal 60 km/u als norm.
- ▶ Stoppen van het huidige recycle-tarief en de dienstverlening wordt beter en goedkoper.
- ▶ Afvalscheidingsstation gratis maken voor inwoners om zo o.a. dumping te voorkomen.
- ▶ Milieustraat toegankelijk maken voor ondernemers met winstgevende afvalstromen om inwoners korting te bieden.
- ▶ Leegstandheffing voor bedrijfspanden net als voor woningen.

7.

ONDERWIJS EN EEN KANSRIJKE BASIS

Onderwijs is dé belangrijke basis. Goede huisvesting is daar onderdeel van. We stimuleren en versterken samenwerkingen tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en verenigingen.

7.1 Goed (inclusief) onderwijs als basis

Onderwijs vormt de basis voor de toekomst van onze jongeren én van de Noordoostpolder als gemeenschap. Voor De Politieke Unie betekent dit toegankelijke, kwalitatieve en toekomstbestendige voorzieningen waaronder de VO Campus in Emmeloord, waarbij leren, werken en maatschappelijke betrokkenheid hand in hand gaan. Onderwijs is niet alleen voor kennisverwerving, maar ook een plek waar sociale samenhang, cultuur en innovatie gestimuleerd worden.

7.2 Samen bouwen aan sterke Kindcentra

We zien Kindcentra, waar onderwijs en opvang samenkomen, als een kans voor alle kinderen in de Noordoostpolder. De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting, en kan ook zorgen voor geschikte locaties voor kinderopvang en buitenschoolse opvang. Door opvang kostendekkend mee te nemen in bouwplannen ontstaat ruimte voor verschillende aanbieders.

We bevorderen gelijke kansen door een passend onderwijsaanbod én door sport- cultuur- en gezondheidsprogramma's te verbinden aan de schooldag. Ook het (V)SO heeft daarbij een belangrijke rol. Daarom stimuleren we samenwerking en gezamenlijke initiatieven, bij voorkeur dichtbij in de wijk, zodat ieder kind kan rekenen op een inclusief en toekomstbestendig aanbod.

7.3 Onderwijs dat werkt voor de polder

De mbo-opleidingen zijn essentieel voor het regionale bedrijfsleven. We versterken de samenwerking tussen onderwijs en ondernemers door leerwerktrajecten te ondersteunen en gezamenlijke projecten in innovatie, techniek en duurzaamheid te stimuleren. Hbo-onderwijs brengen we dichterbij via satellietlocaties en flexibele leerwerktrajecten, zodat jongeren op verschillende niveaus in de polder kunnen blijven leren.

Onderwijs is een motor voor een sterke samenleving. Daarom verbinden we scholen, verenigingen en bedrijven en stimuleren we projecten die sociale samenhang versterken. Jongeren worden actief betrokken via stages en lokale opdrachten.

Onze ambities

- ▶ Toegankelijk en kwalitatief onderwijs voor álle leerlingen, met de VO Campus als kern.
- ▶ Onderwijs verbinden met sport, cultuur en gezondheid voor een inclusief aanbod.
- ▶ Faciliteren van kindcentra met ruimte voor verschillende aanbieders.
- ▶ Samenwerking tussen scholen, (V)SO, verenigingen en wijkinitiatieven stimuleren.
- ▶ Leerwerktrajecten en projecten met regionale ondernemers ondersteunen.
- ▶ Hbo-onderwijs dichterbij brengen via satellietlocaties en flexibele trajecten bijvoorbeeld het het MITC.
- ▶ Praktijkgericht onderwijs versterken door samenwerking met bedrijven en innovatieplekken.

8.

ZORG DICHTBIJ

Wij willen dat zorg en welzijn dichtbij beschikbaar zijn, laagdrempelig en passend bij de situatie van de inwoners. Daarnaast zien wij ontmoetingsplekken, sport en cultuur als belangrijke factoren voor welzijn en ook als preventie middel om dure zorg te voorkomen. Met de komst van het zorg- en welzijnsplein op de Deel is er een fysieke plaats waar verschillende instanties elkaar ontmoeten en dit leidt tot meer samenwerking. De gemeente voert actief verwachtingsmanagement: niet alles kan, niet alles hoeft via de zorg.

8.1 Toegankelijk zorgaanbod thuis of dichtbij

Zorg moet toegankelijk zijn en daar waar het kan dichtbij. Wij willen ziekenhuiszorg met 24-uurs eerste hulp en een goed functionerende ambulancedienst vanuit Antonius. We zetten in op zoveel mogelijk specialismen behouden en aantrekken in het Gezondheidscentrum. En natuurlijk zijn wij voor de voortzetting van het succesvolle beleid om jonge huisartsen aan te trekken en te behouden.

8.2 Gezond en actief leven

Wij vinden al jaren dat sporten en bewegen belangrijk is en dat moet je als gemeente stimuleren en faciliteren. Zowel in binnen sportfaciliteiten, maar ook in de openbare ruimte. Sport en bewegen draagt bij aan fysieke en mentale gezondheid, ontwikkeling en ontmoeting. Het versterkt de maatschappelijke verbinding en maakt onze samenleving fitter en weerbaarder. Wij vinden dat het voor iedereen, ongeacht leeftijd, (financiële) middelen, achtergrond of mobiliteit mogelijk moet zijn om te sporten.

Dat betekent dat we investeren in de aanleg en onderhoud van sportvoorzieningen. Daarom hebben we de afgelopen jaren mede mogelijk gemaakt dat er een nieuw zwembad komt, dat de atletiekbaan is uitgebreid, er een skatebaan is en dat recent is ingestemd om kunstgrasvelden in alle dorpen mogelijk te maken. Wij kijken naar slimme samenwerkingen. Bij de aanleg van sportvelden is er overleg met andere clubs of instanties hoe die velden breed benut kunnen worden voor beweging. Als er speelruimtes zijn voor jonge kinderen, die daar met hun (groot)ouders heen gaan, biedt dat ook mogelijkheden aan voor de (groot)ouders om te bewegen. Een speelplein bij een school, kan ook buiten schooltijden breder gebruikt worden. We zien sport als preventief middel voor (jeugd)zorgkosten, het multifunctionele gebruik en breder bekeken de voordelen die het onze samenleving oplevert.

Wij willen minimaal 1% van de zorgbegroting beschikbaar stellen voor sporten en bewegen om besparingen te realiseren in de zorgkosten.

8.3 Gratis sport voor kinderen tot 16 jaar

Sport moet voor elk kind in de Noordoostpolder toegankelijk zijn. Sport legt de basis voor een gezonde leefstijl. Sport versterkt de sociale netwerken en zorgt voor gelijke kansen. Toch is sport soms financieel niet vanzelfsprekend. Daarom trekken we een lijn en maken we sport tot 16 jaar gratis, zo kan iedereen meedoen! Een maatschappelijke investering voor een kansrijke toekomst.

8.4 Preventie, beweging en mentale gezondheid voor jeugd

We maken ons zorgen over de stijgende kosten in de jeugdzorg. Niet alleen omdat het systeem op deze manier onbetaalbaar dreigt te worden, maar vooral omdat we willen dat de juiste hulp bij de juiste jongere terechtkomt. Daarom willen we meer inzetten op preventie. Dat kan via sport en andere activiteiten, maar ook door de gemeente meer ruimte te geven om vroegtijdig ondersteuning te bieden.

We zorgen dat alle betrokken partijen en scholen goed in beeld zijn. We kijken waar overlap zit en verbeteren de samenwerking. De gemeente pakt hierin een actieve rol: eerder in beeld komen, beter samenwerken met partners, dure zorg voorkomen en jongeren écht helpen. We werken daarbij minder vanuit ‘inspanningen leveren’ en meer vanuit het behalen van zichtbaar resultaat.

Zorgpartijen mogen geen belang hebben bij het in stand houden van de zorg of het creëren van extra zorg die zij dan kunnen inzetten. De Politieke Unie wil inzetten op de-escalatie (het kleiner maken) van problemen en dure zorg voorkomen. De jeugd is gebaat bij oplossingen. Nu zijn er vaak veel inspanningen, maar is het resultaat niet goed meetbaar. Bovendien zijn er verschillende dienstverleners met eigen specialismes, waarbij regie op de beste oplossing voor de zorgvraag (jongere en gezin) niet (altijd) duidelijk is.

Eenzaamheid en (mentale) gezondheid hebben specifiek onze aandacht bij jeugd. Jongeren moeten gezond kunnen opgroeien, met ruimte om te ontdekken wie ze zijn en steun wanneer het even minder gaat.

8.5 Mantelzorg en informele netwerken versterken

We zetten in op het voorkomen en verminderen van eenzaamheid. Dat doen we door sociale ontmoetingsplekken te stimuleren voor jong en oud en vrijwilligersinitiatieven en activiteiten op het gebied van sport, cultuur en welzijn te ondersteunen. We sluiten aan bij het programma Eén tegen Eenzaamheid, om dit structureel en doelgericht aan te pakken.

Om inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam te laten blijven, moedigen we hen aan hun eigen netwerk optimaal te benutten en ondersteunen we mantelzorg. Waar nodig biedt de gemeente ondersteuning via de organisaties die daarvoor zijn, zodat iedereen kan blijven meedoen op een manier die bij hem of haar past.

Onze ambities

- ▶ Behouden van 24/7 eerste hulp en goed functionerende ambulancedienst.
- ▶ Effectieve hulp door versterking van samenwerking en één loket service.
- ▶ Hulp moet laagdrempelig zijn: snel de juiste ondersteuning, zonder onnodige drempels.
- ▶ Preventie zorgt dat problemen eerder worden opgelost en dure zorg wordt voorkomen.
- ▶ Een gezond en actief leven moet voor iedereen mogelijk zijn, ongeacht leeftijd of portemonnee.
- ▶ Sport- en ontmoetingsplekken gebruiken we multifunctioneel zodat gezondheid en ontmoeting hand in hand gaan.
- ▶ Gratis sport voor elk kind tot 16 jaar.
- ▶ Voor jeugdzorg neemt de gemeente een actieve rol, dat betekent eerder in beeld komen, beter samenwerken met partners, dure zorg voorkomen en zo jongeren écht helpen.
- ▶ We versterken mantelzorg en informele netwerken, zodat iedereen kan blijven meedoen in zijn eigen omgeving.

BESTAANSZEKERHEID VOOR IEDEREEN

Meedoen begint bij bestaanszekerheid, de zekerheid dat je vandaag en morgen je rekeningen kunt betalen, dat er perspectief is op werk en dat je niet aan de zijlijn staat wanneer het even tegenzit. Wij willen dat iedereen in onze gemeente kan bouwen aan een stabiele toekomst. Dat betekent concreet kansen op werk, ondersteuning als dat nodig is en een aanpak van armoede die mensen vooruithelpt in plaats van afhankelijk maakt. We zetten in op wat wél kan.

9.1 Bestaanszekerheid door werk

Een eigen inkomen is belangrijk, iedereen moet de kans hebben om mee te doen in de samenleving en in het eigen onderhoud te voorzien. Als werken niet lukt ondersteunt de gemeente mensen om toch naar vermogen actief deel te nemen aan de samenleving. Samenwerking tussen gemeente, bedrijven, organisaties en inwoners is hierbij onmisbaar. De Werk Corporatie en Concern voor Werk spelen daarbij een centrale rol in het begeleiden van mensen naar passend werk.

We zetten gericht in op re-integratie en het vergroten van arbeidskansen. Via re-integratietrajecten is er speciale aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook stimuleren we door de gemeente gesubsidieerde organisaties om deze groep actief kansen te bieden. We laten het systeem van 'Buitengewone Werkgevers' groeien en zorgen dat het blijvend goed geregeld is.

Binnen de samenwerking en begeleiding werkt de gemeente nauw samen met bedrijven en organisaties om voldoende kansen te creëren op de reguliere arbeidsmarkt. Vrijwilligerswerk en werkervaringsplaatsen worden gezien als waardevolle opstappen naar een betaalde baan en worden waar mogelijk ondersteund.

9.2 Armoedebestrijding en schuldenaanpak

Ons armoedebeleid richt zich op de thuissituatie van inwoners en hun directe leefomgeving. We maken regelingen eenvoudiger en overzichtelijker, zodat mensen er sneller en gemakkelijker gebruik van kunnen maken, met altijd ruimte voor maatwerk. Wij zijn voorstander van een verantwoord kwijtscheldingsbeleid.

Daarbij streven we naar meer effectiviteit, waar mogelijk bundelen we regelingen zodat inwoners duidelijkheid en rust krijgen. In al ons beleid staat de zelfstandigheid van de inwoner centraal, we ondersteunen waar nodig, maar stimuleren dat mensen op eigen kracht verder kunnen. Werken moet daarbij lonen, dus blijven we kritisch op het verder collectief ophogen van regelingen wanneer dit niet bijdraagt aan echte vooruitgang. Energiearmoede pakken we actief aan door inwoners te helpen hun energiekosten te verlagen met praktische tips, financiële steun en het verduurzamen van woningen.

Om inwoners te helpen meedoen, bieden we de Meedoen-regeling actief aan, zodat sport, cultuur en andere activiteiten voor iedereen toegankelijk blijven. We stimuleren dat iedereen naar vermogen bijdraagt aan de samenleving. Wederkerigheid staat hierbij centraal. Wie ondersteuning ontvangt, wordt aangemoedigd iets terug te doen voor de gemeenschap, passend bij de persoonlijke situatie en mogelijkheden.

Onze ambities

- ▶ Werken moet lonen.
- ▶ Werk naar vermogen, mét perspectief op een stabiele toekomst.
- ▶ Kansen op de arbeidsmarkt door nauwe samenwerking met bedrijven voor échte banen.
- ▶ Wij zijn voorstander van een verantwoord kwijtscheldingsbeleid.
- ▶ Groei van het netwerk Buitengewone Werkgevers.
- ▶ Sterke re-integratie die gerichte is op begeleiding voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- ▶ Eenvoudige regelingen, snel, duidelijk en toegankelijk, met ruimte voor maatwerk.
- ▶ Actieve aanpak energiearmoede door concrete hulp bij verduurzaming.
- ▶ Wie ondersteuning krijgt, levert een betekenisvolle bijdrage aan de gemeenschap.

10.

EEN ROBUUSTE GEMEENTE

Het gemeentebestuur en de organisatie moet zich richten op de primaire overheidstaken. Daarbij inwoners en ondernemers faciliteren, ruimte geven aan initiatief en geen betutteling. Inwoners, bedrijven en organisaties moeten kunnen rekenen op een betrouwbare overheid die adequaat reageert, waar nodig maatwerk biedt en interne afdelingen goed op elkaar afstemt.

Waar mogelijk dringen we overbodige regels terug en brengen de gemeente als gesprekspartner dichterbij. Het schrappen van welstand en een melding in plaats van een vergunning bij kleine evenementen zijn voorbeelden hiervan.

We hebben vertrouwen in ondernemers en inwoners dat zij onze polder nog mooier maken en zo blijft onze gemeenschap ondernemend en vooruitstrevend.

10.1 Integraal Gebiedsgericht Werken

Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW) zien wij als een belangrijke schakel. IGW staat dicht bij de inwoners, spreekt hun taal en helpt dorpen en wijken verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen omgeving. Zij vormen een brug tussen gemeenschap en organisatie. Daarmee versterken we autonomie, verbinding en plezier in de woonomgeving.

10.2 Een verantwoorde sluitende begroting

Gemeente Noordoostpolder heeft een robuuste financiële positie. Een deel van de reserves zijn afgelopen jaren ingezet om te investeren in belangrijke voorzieningen voor de Noordoostpolder zoals de VO-campus, het Bosbad, MFA's en een werk- en welzijnsplein. Een structureel sluitende gemeentebegroting en verantwoorde meerjarenraming zijn uitgangspunten voor het beleid. Door hogere (incidentele) uitkeringen door het Rijk is er de afgelopen jaren extra structurele ruimte ontstaan en is ook geïnvesteerd in de organisatie. Er is ruimte voor ambitie, tegelijkertijd moet er het realisme zijn dat niet alles kan.

Wel moeten we blijven investeren in beschikbare bouwgrond voor wonen en werken in alle kernen. Een risico daarbij is dat resultaten uit grondexploitaties niet altijd positief zullen zijn. Aanvullingen op onze reservepositie vanuit het grondbedrijf zoals in het verleden zijn niet meer vanzelfsprekend. We willen een gezonde reservepositie behouden om tegenvallers op te kunnen vangen.

Gemeentelijke heffingen en belastingen zijn niet bedoeld om gaten in de begroting te dichten. Structurele kosten moeten gewoon in de begroting staan, niet verstopt worden in losse potjes. Daarom willen we dat doelreserves die nu worden gebruikt voor uitvoeringskosten terugvloeien naar de algemene reserve voor ons beleid.

10.3 Kerntaken prioriteit en knaken voor taken vanuit het rijk

Een kerntakendiscussie moet duidelijk maken waar we ons geld aan moeten en willen besteden. Programmatisch werken helpt daarbij omdat het inzicht geeft in de samenhang van verschillende beleidsterreinen. Zo kunnen we slimmer investeren en met hetzelfde geld meerdere doelen tegelijk bereiken. We maken bij grote investeringen altijd een afweging of we onze reserves inzetten of geld lenen.

Het Centraal Planbureau schetst het beeld van een oplopend overheidstekort in de komende jaren omdat de overheidsuitgaven sneller stijgen dan de inkomsten. Dit komt met name door uitgaven aan sociale zekerheid, zorg, defensie, rente en maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. Ook is de voortzetting van de uitkering van incidentele middelen door het Rijk onzeker. Met elkaar hebben we de verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk met deze situatie om te gaan. Daarbij zal kritisch moeten worden gekeken naar de huidige budgetten. De stijgende kosten in het sociaal domein moeten worden beheerst. Wij vinden dat tekorten, voor uitvoering van de taken doorgeschoven door het Rijk, niet ten koste mogen gaan van de overige gemeentelijke ambities en uitvoeringstaken, zoals bijvoorbeeld het onderhouden van onze wegen en het onderhoudsniveau van onze openbare ruimte en groen. Het Rijk zal voor de uitvoering van deze extra taken het benodigde geld moeten leveren, wij willen 'knaken voor taken'.

10.4 Heldere communicatie

We willen dat inwoners snel en helder geholpen worden. Daarom streven we ernaar dat er binnen vier jaar één gemeentelijk loket is waar iedereen binnen vijf werkdagen een duidelijk antwoord krijgt op zijn vraag. Afdelingen stemmen hun reacties beter op elkaar af en alle brieven worden in begrijpelijke taal geschreven, inclusief uitleg bij besluiten. Als een brief niet te begrijpen is, mag je hem gewoon kunnen terugsturen zodat de gemeente het opnieuw en duidelijker uitlegt.

Digitalisering biedt kansen om de dienstverlening te verbeteren, mits er ondersteuning is voor inwoners die dat nodig hebben. Om de service van het gemeentehuis te verhogen denken we aan het verruimen van de openingstijden.

10.5 Samenwerking in de regio

De gemeente onderhoudt stevige banden met Regio Zwolle, provincie Flevoland en omliggende gemeenten in Overijssel en Friesland. We zien meerwaarde in samenwerking. Als er financiële bijdragen worden gevraagd, willen we ook dat de samenwerking echt iets oplevert voor de Noordoostpolder.

De provincie heeft een coördinerende en toezichthoudende rol ten opzichte van de gemeente. We vinden dat de provincie zich terughoudend moet opstellen en dat zij zich beperkt tot onderwerpen van provinciaal belang zoals infrastructuur en rondwegen. De

gemeente staat dichterbij haar inwoners en is beter in staat maatwerk te leveren.

Een grenscorrecties met Urk is pas bespreekbaar als Urk verantwoordelijkheid neemt voor zaken zoals het versnellen van de eigen woningbouwopgave binnen de beschikbare ruimte om de druk op omliggende dorpen te ontlasten en de totale huisvestingsopgave van arbeidsmigranten voor eigen behoefte in te vullen.

10.6 Budget voor de jongerenraad

Sinds 2025 heeft de Noordoostpolder een jongerenraad. Dat is een mooie stap, maar om écht impact te kunnen maken hebben zij wel de juiste middelen nodig. Daarom willen we een budget beschikbaar maken zodat ze hun plannen echt kunnen realiseren.

Denken in kansen, doorpakken!

Onze ambities

- ▶ Een melding voor een klein evenement in plaats van een vergunning.
- ▶ We blijven investeren in beschikbare bouwgrond voor wonen en werken in alle kernen.
- ▶ Behouden van IGW (integraal gebiedswerken)
- ▶ Een structureel sluitende gemeentebegroting en verantwoorde meerjarenraming zijn uitgangspunten voor het beleid.
- ▶ Knaken voor taken, extra taken vanuit het rijk moeten gepaard gaan met geld.
- ▶ Een brief die je niet begrijpt mag je terugsturen.
- ▶ Openingstijden van het gemeentehuis verruimen.
- ▶ Budget voor de jongerenraad om hun plannen te realiseren.

10.

11.

VEILIGHEID

Veiligheid is één van de fundamenteën van leefbaarheid en een robuuste samenleving. Er zijn veiligheidsbelangen op nationaal en internationaal niveau die aandacht vragen. De Politieke Unie kijkt vooral hoe de lokale aanpak is ten aanzien van de verschillende veiligheidsthema's.

11.1 Veiligheid op straat

Inwoners moeten zich veilig voelen in hun dorp, wijk of in het buitengebied. Daarom vinden we het belangrijk dat politie en BOA's voldoende capaciteit hebben om hun werk goed te kunnen doen, zowel op straat als in preventie en handhaving. BOA's worden ingezet op overlastfeiten.

De vrijwillige brandweer ondersteunen we structureel en we houden de aanrijtijden volgens de norm. De kazerne moet hiervoor op orde zijn. We brengen onveilige plekken voor vrouwen in kaart en pakken deze aan. We investeren één miljoen euro in veiligheid op straat. Dit kan door bijvoorbeeld verlichting of het snoeien van onder begroeiing.

11.2 Actieve aanpak van ondermijning

De wijkagent speelt een centrale rol en blijft voor inwoners goed bereikbaar. Meldingen krijgen altijd een reactie. De gemeente neemt de regie in de aanpak en preventie. We hebben elkaar nodig om overlast en ondermijnende activiteiten te voorkomen. Het sluiten van panden/bedrijven die gebruikt worden voor ondermijnende activiteiten (zoals hennepkwekerijen, illegale prostitutie, malafide vastgoed) gebeurt in samenwerking met politie/OM. Veiligheid op boerenerven vergroten we door camera inzet op strategische plekken in de polder zodat we kunnen ingrijpen bij incidenten. Overlast van arbeidsmigranten gaan we tegen. Uitzendbureaus die arbeidsmigranten ophalen, dragen ook zorg voor het terugbrengen van hun medewerkers bij einde dienstverband. Er is controle of dit beleid wordt nageleefd.

11.3 Terugdringen drugsgebruik in de Noordoostpolder

We hebben gemerkt dat ons standpunt over de coffeeshop om een nadere uitleg vraagt. We maken ons zorgen over de toename en normalisering van drugsgebruik. Met name onder jongvolwassenen die veel uitgaan is het drugsgebruik hoog (Trimbos-instituut, 2024). De handel van soft- en harddrugs vindt nu plaats op straat. De kans om via de straathandel met harddrugs te worden geconfronteerd is groot.

Drugsgebruik is niet iets van de laatste jaren, het is altijd in onze gemeente aanwezig geweest. Wij willen drugsgebruik niet ontkennen, en zien de nullijn voor wat betreft gebruik als een utopie. Niet anticiperen is je kop in het zand steken. Een effectief drugs- (en overigens ook alcohol) beleid is wat ons betreft gebaseerd op een integrale aanpak waarin regelgeving, educatie, preventie en toezicht en handhaving in samenhang worden ingezet, waar nodig aangevuld met zorg of verwijzing. Een coffeeshop moet daarin juist als middel dienen. De coffeeshop wordt geëxploiteerd vanuit een stichting. In een vergunning leggen we vast hoe deze coffeeshop gaat bijdragen aan voorlichting, preventie, zorg en verwijzing, en er moet permanent toezicht aanwezig zijn om overlast te voorkomen.

Wij zijn ervan overtuigd dat de komst van een coffeeshop een middel kan zijn in het tegengaan van illegale straathandel, gezondheidsrisico's kan beperken en juist door preventie in te zetten op minder of verantwoord gebruik. Het onderzoek uit afgelopen periode laat dit effect ook zien.

11.4 Dé-escalatie

Een veilig gevoel betekent ook dat inwoners zich gehoord en betrokken voelen bij hun leefomgeving. We bevorderen een samenleving waarin meningsverschillen constructief worden besproken, waarin polarisatie en populisme geen kans krijgen. Door actief te luisteren, inwoners te betrekken bij besluiten en samen te werken met verenigingen, onderwijs, (jeugd)zorg en welzijnswerk, versterken we de sociale cohesie en het vertrouwen in elkaar en in onze gemeente.

11.5 Cyberveiligheid

Er zijn AI-ontwikkelingen die ons oplossingen kunnen bieden voor uitdagingen die er zijn in de zorg, op het gebied van personeel, maar we moeten waken voor de risico's die het met zich meebrengt. Daarom gebruiken we AI en algoritme systemen alleen volgens AI-betrouwbaarheidskader, om zekerheid te hebben over de werking van de systemen. In het kader van veranderende verhoudingen in de wereld heeft het de voorkeur hierin vooral Europese of waar het kan Nederlandse diensten te gaan gebruiken. Daarbij is het belangrijk dat systemen elkaar versterken maar ook los van elkaar kunnen functioneren om grote uitval te ondervangen. We bereiden ons voor, door verschillende scenario's in kaart te hebben. We zorgen voor gedegen continuïteitplannen om de weerbaarheid te waarborgen. Daarnaast stimuleren we inwoners voorbereid te zijn op uitval en zelfredzaam te kunnen zijn, bijvoorbeeld door het noodpakket.

Onze ambities

- ▶ We gaan aan de slag met veiligheid op straat, met name voor vrouwen. We investeren hier 1 miljoen euro in.
- ▶ We ondersteunen de vrijwillige brandweer.
- ▶ We staan een coffeeshop toe als preventief middel tegen overlast en illegale handel.
- ▶ We onderhouden nauw contact met dorpen en wijken.
- ▶ We realiseren registratiecamera's op strategische plekken om de pakkans bij incidenten in het buitengebied te vergroten.
- ▶ We gebruiken AI alleen binnen het kader AI Assurance, dat rust op de pijlers rechtmatig, ethisch en robuust.

11.

12.

LOKALE ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID

Voor de Politieke Unie is een duurzame en gezonde leefomgeving belangrijk. We zijn voor een uitbreiding van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in alle dorpen. Wij vinden het belangrijk om inwoners de mogelijkheid bieden om actief bij te dragen aan verduurzaming en natuurbehoud, zonder dat dit ten koste gaat van de unieke kenmerken van de Noordoostpolder. Duurzaamheid betekent niet alleen energiebesparing en -opwekking, maar ook het behouden en versterken van onze natuurlijke omgeving en het zorgvuldig omgaan met landschapselementen.

We onderzoeken mogelijkheden om een gemeentelijke groen-vergister te realiseren, zodat we ons groenafval duurzaam kunnen verwerken en lokaal waarde kunnen toevoegen.

12.1 Lokale energieopwekking

We vinden het belangrijk om innovatieve technieken te verkennen die passen bij onze schaal, mogelijkheden bieden voor lokale energieproductie en bijdragen aan een toekomstbestendige Noordoostpolder. We zijn voor een onderzoek naar de mogelijkheden van een kleine kernreactor.

We stimuleren eigen opwek. Denk aan boerderij-windmolens tot een tiphoogte van maximaal 30 meter en we geven ruimte aan vergisters voor de productie van groen gas. We willen geen nieuwe “zon-op-land” projecten.

12.2 Inwonersinitiatief ondersteunen

We steunen (kleinschalige) projecten welke netcongestie kunnen beperken. Er zijn initiatieven die per postcode kijken of er gemiddeld kan worden met stroom tussen verschillende gebruikers. Stroomtekorten zijn vaak een papieren probleem. Zo kunnen bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven de ruimte die ze in de zomer over hebben verhuren aan productiebedrijven die een te kleine aansluiting hebben.

Via groepscontracten kunnen meerdere bedrijven en ook de gemeente toch aangesloten worden en kan de ontwikkeling van de polder gewoon verder. De gemeente kan deze initiatieven faciliteren door in de aanloopfase ondersteuning kosteloos aan te bieden.

Gemeentelijke energietransitie pakken we op door te verduurzamen bij renovaties. Hierbij houden we het wettelijk minimum aan. Het is vaak erg kostbaar om een stap verder te gaan dan wettelijk noodzakelijk en we moeten zuinig omgaan met overheidsgeld.

Onze ambities

- ▶ We zorgen voor voldoende laadpunten in alle dorpen.
- ▶ Ecologisch bermbeheer mag niet ten koste gaan van verkeersveiligheid.
- ▶ We onderzoeken mogelijkheden om een gemeentelijke groen-vergister te realiseren
- ▶ We verkennen innovatieve oplossingen zoals een kleine kernreactor.
- ▶ We ondersteunen slimme inwoners- en bedrijfsinitiatieven die netcongestie verminderen en duurzame ontwikkeling mogelijk maken, met kosteloze hulp in de opstartfase.
- ▶ Molens tot 30 meter op erven toestaan.
- ▶ Groepscontracten voor energieverdeling in postcodegebieden stimuleren.

12.

13.

ASIEL EN MIGRATIE

We kiezen voor een evenwichtige en realistische aanpak van opvang, participatie en huisvesting binnen de Noordoostpolder. Uitgangspunt is behoud van draagvlak, duidelijke kaders en oplossingen die passen bij de schaal en het karakter van de gemeente.

13.1 AZC

We zijn tevreden met hoe het huidige AZC in Luttelgeest functioneert en willen dat zo houden. Daarom blijft de opvangcapaciteit zoals die is en dringen we er bij het COA op aan, om de aangrenzende aangekochte grond weer te verkopen. De Noordoostpolder heeft jarenlang een grote bijdrage geleverd aan de landelijke opvang, en daarom vinden we dat nu andere regio's aan zet zijn voor een eerlijke spreiding. Bij eventuele overlast van asielzoekers is er budget beschikbaar om de veiligheid en het gevoel van veiligheid in de buurt te vergroten.

13.2 Participatie en veiligheid

We zetten in op snelle participatie: statushouders worden zo snel mogelijk begeleid naar werk, opleiding of vrijwilligerswerk. Meedoen begint met het leren van de taal en werken naar vermogen, daarom is de inzet op taal en werk een verplicht onderdeel van het traject. De gemeente pakt hierin een duidelijke regierol. We sturen op goede inburgeringstrajecten en zorgen voor een sterke samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en welzijnsorganisaties. Tegelijkertijd houden we bij opvang en inburgering nadrukkelijk rekening met het draagvlak en de sociale samenhang in dorpen en wijken.

13.3 Huisvesting arbeidsmigranten

We willen dat arbeidsmigranten op een zorgvuldige en passende manier worden gehuisvest. Dat betekent dat er geen huisvesting komt in de dorpskernen. Waar nodig zoeken we flexibele oplossingen buiten de kernen. Huisvesting is uitsluitend bedoeld voor arbeidsmigranten die in de Noordoostpolder werken, niet voor werknemers uit andere gemeenten zoals Urk.

Arbeidsmigranten worden bij voorkeur ondergebracht op grootschalige locaties dicht bij hun werkplek. Door te kiezen voor dit type huisvesting komen woningen en boerderijen weer beschikbaar voor particuliere bewoning. Daarnaast ontwikkelen we actief beleid voor locaties die in de toekomst vrijkomen, zodat deze plekken opnieuw kunnen worden ingevuld op een manier die past bij de omgeving. We bouwen niet méér huisvesting dan nodig is maar het aantal plekken sluit aan bij het aantal arbeidsmigranten dat daadwerkelijk in onze gemeente werkzaam is.

Onze ambities

- ▶ Het AZC in Luttelgeest blijft zoals het is; geen uitbreiding en inzet op verkoop van de aangekochte grond.
- ▶ De Noordoostpolder heeft zijn bijdrage geleverd, andere regio's zijn nu aan zet om opvang te realiseren.
- ▶ Focus op taal, werk en samenwerking tussen gemeente, onderwijs, werkgevers en welzijn om nieuwkomers snel te laten meedoen.
- ▶ Geen huisvesting in dorpskernen. Grootschalige locaties (niet meer dan nodig) dicht bij de werkplek. Vrijkomende woningen gaan terug naar particulieren.
- ▶ Evaluatie huisvestigingsbeleid zonder uitbreiding van het beschikbaar aantal plaatsen.
- ▶ Met een maximaal aantal huisvestingslocaties per weg.
- ▶ Bij overlast actief investeren in veiligheid en het vergroten van het veiligheidsgevoel.

13.

Denken in kansen, doorpakken!

DENKEN IN KANSEN

DOORPAKKEN!

Volg ons!

Of ga naar onze
website: www.punop.nl